گفت‌وگو با سیدهادی سید افقهی، کارشناس مسائل غرب آسیا

صدر در تشکیل کابینه عراق فعال مایشاء نیست

گفت‌وگو
روح‌الله صالحی

هر چند جریان‌های مقاومت عراق مزد پیروزی در برابر تروریست‌ها را گرفتند و در اولین انتخابات پساداعش بیشترین کرسی‌های پارلمان را از آن خود کردند، اما توطئه‌های عربستان سعودی و امریکا برای ایجاد تفرقه بین جریان‌های شیعه و دور کردن آنها از یکدیگر، جزو چالش‌های پیش‌روی جریان‌های مقاومت است. با اعلام نتایج انتخابات پارلمانی عراق که در ۲۲ اردیبهشت ماه برگزار شد، گروه‌ها و جریانات سیاسی در شرایطی رایزنی و مذاکرات خود را برای تشکیل فراکسیون اکثریت و تعیین نخست‌وزیر آینده آغاز کرده‌اند که هنوز اعتراضاتی از سوی برخی جریان‌های سیاسی که بیشتر از سوی عربستان فرماندهی می‌شود، نسبت به نتایج اعلام شده از سوی کمیسیون انتخابات وجود دارد. پیروزی ائتلاف السائرون به رهبری «مقتدی صدر» و ائتلاف الفتح به رهبری «هادی العامری» رئیس سازمان بدر عراق در این انتخابات موجب شد تا سعودی‌ها و امریکایی‌هایی که به رغم صرف پول‌های هنگفت و به راه انداختن جنگ روانی علیه گروه‌های مقاومت، نتوانستند مهره‌های مطلوب خود را به قدرت برسانند، بار دیگر با دسیسه چینی سعی در ایجاد اختلاف و شکاف بین جریان‌های شیعه کنند. سیدهادی سید افقهی، کارشناس مسائل غرب آسیا در گفت‌وگو با روزنامه «جوان» گفت با توجه به مخالفت برخی جریان‌های سیاسی با نخست‌وزیری مجدد حیدر العبادی، شانس او برای این پست تنها ۲۵ درصد است. افقهی همچنین افزود فضاسازی و تبلیغاتی که علیه ایران شکل گرفته و این مسئله که مقتدی صدر ضدایرانی است، توسط بعثی‌ها و گروه‌های کمونیستی انجام شده است، زیرا آنها از اینکه جریان مقاومت در انتخابات عراق پیروز شده است، ناراحت هستند ولی مردم عراق در انتخابات حرف خودشان را زدند و مشخص شد که دوستان و دشمنان واقعی عراق چه کسانی هستند.

با اعلام نتیجه انتخابات عراق، در حال حاضر فراکسیون‌ها در حال رایزنی برای تعیین نخست‌وزیر آینده هستند. به نظر شما آیا حیدر العبادی شانسی برای نخست‌وزیری مجدد دارد یا اینکه شخص جدیدی نخست‌وزیر عراق خواهد شد؟

قبل از اینکه بحث انتخاب نخست‌وزیری عراق مطرح شود، الان بحثی پیرامون سلامت انتخابات مطرح است و اعتراضاتی که از سوی برخی جریان‌های سیاسی نسبت به نتیجه انتخابات و فرآیند رأی‌گیری انجام شده به طور جدی در حال پیگیری است و دادگاه عالی فدرال عراق هنوز نتیجه نهایی انتخابات را اعلام نکرده است. به رغم اعلام نتایج توسط کمیسیون عالی انتخابات عراق، دادگاه فدرال درخواست کرده هر کس شکایت و اعتراضی دارد دلایل متقن و مستند ارائه دهد و از طرف دیگر مسئولان کمیسیون انتخابات را دعوت کنند تا نسبت به شبهات ایجاد شده پاسخ دهند و به اعتراضات و شکایاتی که مطرح شده، رسیدگی شود، بنابراین، این احتمال وجود دارد که انتخابات زیر سؤال برود و لذا با طرح این موضوع می‌بینیم که نشست فراکسیون‌ها و دیدار مقامات کمی کند شده و همه گروه‌ها منتظر هستند ببینند دادگاه فدرال بالاخره نتیجه نهایی و صحت انتخابات را اعلام خواهد کرد یا اینکه نتایج انتخابات در برخی استان‌ها را ابطال خواهد کرد و انتخابات جدیدی برگزار خواهد شد. این مسئله به صورت جدی در محافل سیاسی و رسانه‌ای عراق مطرح شده است. در خصوص نخست‌وزیر هم رایزنی بین فراکسیون‌ها ادامه دارد. ابتدا این گفت‌وگوها بیشتر بود ولی به دلیل شکایات مطرح شده کند شده است. فراکسیون‌های مختلف به ویژه پنج لیست اول؛ ائتلاف السائرون مقتدی صدر، الفتح هادی العامری، النصر حیدر العبادی، دولت قانون نوری مالکی و لیست عمار حکیم رایزنی‌ها را برای تعیین نخست‌وزیر آینده ادامه می‌دهند و باید منتظر ماند و دید دادگاه فدرال درباره صحت انتخابات چه حکمی خواهد داد؟!

اما مسئله دوم، درباره احتمال نخست‌وزیری مجدد حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق هم طبق گفته کارشناسانِ که به محافل تصمیم‌گیری در عراق نزدیک هستند فعلاً ۲۵ درصد است. برخی‌ها معتقدند مقتدی صدر مانعی نمی‌بیند که حیدر العبادی بار دیگر به عنوان نخست‌وزیر عراق انتخاب شود، اما گروه‌های دیگری وجود دارند که مخالف انتخاب مجدد العبادی هستند. من تصور می‌کنم اعضای ائتلاف هادی العامری و ائتلاف نوری المالکی و در میان کردها نیز حزب دموکرات کردستان مخالف نخست‌وزیری مجدد العبادی هستند، اما هنوز هیچ چیزی قطعی نشده است و گروه‌های مختلف شیعی، سنی و کرد همچنان در حال رایزنی هستند و جدی‌ترین گمانه‌زنی که اکنون وجود دارد مربوط به بحث انتخاب مجدد العبادی برای ابقای وی در سمت نخست‌وزیری است.

ادعای تخلف در انتخابات و تلاش برای ابطال انتخابات با چه هدفی انجام می‌شود؟ آیا این مسئله تنها توسط جریان‌های سیاسی داخلی مطرح می‌شود یا اینکه عربستان سعودی و امریکا هم در این تحرکات نقش دارند؟

در حال حاضر بحث داخلی است و افرادی که در انتخابات شکست خوردند و توقع این شکست را نداشتند و باتوجه به اینکه هزینه‌های زیادی را هم صرف کرده بودند، به روند رأی‌گیری اعتراض دارند. عربستان سعودی در این انتخابات پول‌های زیادی خرج کرد و امریکایی‌ها هم لابی‌های زیادی با گروه‌های مختلف سنی، شیعه، سکولار و کرد انجام دادند تا حداقل آن افرادی که آنها می‌خواهند به پارلمان راه یابند یا اینکه اجازه ندهند جریان‌های مقاومت پیروز شوند و همه این تلاش‌ها قبل از انتخابات وجود داشت ولی این موفقیت‌آمیز نبود. این پشت پرده قضیه است، اما ظاهراً احزابی که به فرآیند انتخابات اعتراض کردند، جزو احزاب متمایل به جریان مقاومت هستند و اینگونه نیست که طرفداران امریکا باشند. حتی گروه‌هایی که پیروز انتخابات هستند تخلفات در انتخابات را رد نمی‌کنند، اما این گروه‌ها سر و صدایشان کمتر از گروه‌هایی است که شکست خورده‌اند ولی دلایل نسبتاً قابل تأملی ارائه می‌کنند که در انتخابات تخلف صورت گرفته است. به طور مثال نتایج انتخابات با اینکه با کارت الکترونیکی انجام می‌شد، چرا یک هفته بعد از انتخابات نتیجه نهایی‌اش اعلام شد یا اینکه اعلام نتایج باید به صورت «سی دی» به دست نمایندگان گروه‌ها داده می‌شد ولی به موقع تحویل داده نشد. مسائل مختلفی وجود دارد اینکه برخی دستگاه‌ها از کار افتاده بود و بعضی از مراکز زمان رأی‌گیری را تمدید نکردند و افرادی که در داخل شعبات اخذ رأی بودند، از آنها رأی‌گیری نشده است. اینها دلایلی است که معترضان به نتیجه انتخابات دارند و باید ببینیم دادگاه فدرال نتیجه نهایی را چگونه اعلام خواهد کرد.

> **عربستان سعودی در انتخابات پارلمانی عراق پول زیادی خرج کرد و امریکایی‌ها هم لابی‌های زیادی با گروه‌های مختلف سنی، شیعه، سکولار و کرد انجام دادند تا حداقل آن افرادی که آنها می‌خواهند به پارلمان راه یابند یا اینکه اجازه ندهند جریان‌های مقاومت پیروز شوند و همه این تلاش‌ها قبل از انتخابات وجود داشت ولی این موفقیت‌آمیز نبود**

پیش از انتخابات عراق این تصور وجود داشت که با غلبه نیروهای عراقی بر تروریست‌های داعش، مردم عراق به خاطر این پیروزی‌ها مشارکت گسترده و پرشوری در انتخابات پارلمانی خواهند داشت، اما برخلاف انتظارات مشارکت مردمی حدود ۴۴ درصد بود که پایین‌ترین مشارکت در این کشور بود. دلیل اصلی پایین بودن مشارکت مردم در انتخابات چه بود؟

چند دلیل وجود دارد که بعضی از آنها داخلی و برخی هم خارجی است. دلایل داخلی، یکی مربوط به عملکرد گروه‌های سیاسی است که اکثر آنها به فساد مالی و اداری متهم هستند و مسئله سوء استفاده از قدرت مطرح است که هم در بین کاندیداهای شیعه و هم سنی این بحث وجود دارد. مسئله دوم اینکه دشمنان از بیرون خیلی تلاش کردند مخصوصاً در مناطق شیعه‌نشین انتخابات را تخریب کنند، با بیان اینکه نتیجه انتخابات از پیش تعیین شده است و مسئولان عراق کاری برای مردم نکردند و نباید رأی دهند. خارجی‌ها همچنین در فضای مجازی تبلیغات گسترده‌ای انجام دادند و پول‌های زیادی خرج کردند و عملیات روانی سنگینی به راه انداختند. ضمناً خود گروه‌ها هم همدیگر را تخریب کردند و کمیسیون انتخابات نیز فرآیند پیچیده‌ای برای رأی‌گیری انتخاب کرده بود که مردم حوصله رعایت این فرآیند را نداشتند. موضوع دیگر اینکه مراکز اخذ رأی به راحتی در اختیار مردم نبود و فاصله زیادی وجود داشت تا مردم بروند و رأی بدهند. همچنین ایست‌های بازرسی که بر سر راه مردم گذاشته بودند تا از عملیات تروریستی جلوگیری کنند و مردم با توجه به هوای گرم اذیت می‌شدند و خود العبادی هم متوجه شد چنین اقداماتی باعث کاهش مشارکت مردمی می‌شود، بنابراین دستور داد ایست‌های بازرسی را برداشتند و مردم به سرعت بیشتری به مراکز اخذ رأی رفتند. حتی اتوبوس‌هایی را برای انتقال مردم به مراکز رأی‌گیری تعبیه کردند. این عوامل دست به دست هم داد تا مشارکت مردمی ریزش داشته باشد. دولت هم تبلیغات جدی انجام نداد و به شبهات و اعتراضات مردم پاسخ نداد و نتوانست مردم را قانع کند که حضور آنها پای صندوق‌های رأی به نفع مردم است. مردم هم از وضعیت بهداشت و اشتغال نسبت به دوره‌های قبل ناراضی بودند و سعی کردند اعتراض و ناراحتی خود را با عدم حضور در مراکز رأی‌گیری نشان دهند. اگر فتوای آیت‌الله علی سیستانی مبنی بر اینکه رأی دادن مربوط به سرنوشت خود مردم است نبود شاید مشارکت مردم در انتخابات کمتر از این هم رقم می‌خورد.

> **فضاسازی و تبلیغاتی که علیه ایران شکل گرفته است که مقتدی صدر ضد ایران است، توسط بعثی‌ها و گروه‌های کمونیستی انجام شده است، زیرا آنها از اینکه جریان مقاومت در انتخابات عراق پیروز شده است، ناراحت هستند ولی مردم عراق در انتخابات حرف خودشان را زدند و مشخص شد که دوستان و دشمنان واقعی عراق چه کسانی هستند**

پیش از انتخابات عراق کسی تصور نمی‌کرد مقتدی صدر بتواند بیشترین کرسی‌های پارلمان را از آن خود کند ولی این ائتلاف در نهایت در صدر قرار گرفت. دلیل اقبال مردمی به جریان صدر چه بود؟

چند دلیل دارد. دلیل اول اینکه ۵۴ رأیی که صدر در انتخابات کسب کرد تنها متعلق به جریان صدر نیست و اینها لیست مشترکی را ترتیب دادند و نام کاندیداهای مقتدی صدر با نام «الستقامه» تنها ۳۱ رأی کسب کرد و بقیه آرا متعلق به گروه‌های لیبرال دموکرات‌ها، سکولارها و کمونیست بود. همچنین بیشتر انتقادها به سمت لیست حشدالشعبی و دولت قانون بود و کسی خیلی تصور نمی‌کرد مقتدی صدر رأی بالایی کسب کند و لذا کسی به لیست السائرون کاری نداشت و تحلیل برخی کارشناسان این بود که مقتدی صدر پیروز نخواهد شد و بنابراین کسی به ائتلاف مقتدی صدر حمله‌ور نشد.

مطلب مهم این است که فاصله لیست مقتدی صدر با توجه به اینکه کمونیست‌ها و سکولارها هم در آن حضور دارند، با لیست دوم یعنی ائتلاف الفتح، تنها هشت کرسی است و اینگونه نیست که لیست مقتدی صدر با اختلاف زیاد پیروز شده باشد و این گروه برای انتخاب نخست‌وزیر باید با سایر گروه‌ها ائتلاف کند تا به حد نصاب ۱+۵۰ برسد یعنی حدود ۱۶۸ رأی باید جمع کنند تا فراکسیون اکثریت را تشکیل دهند و از طریق این فراکسیون بتوانند نخست‌وزیر را تعیین کنند، بنابراین مقتدی صدر به راحتی نمی‌تواند دولت تشکیل و حتی با ائتلاف با یک گروه هم نمی‌تواند این کار را انجام دهد. اینکه بگوییم لیست صدر بیشترین کرسی‌ها را کسب کرده و یکه تاز میدان است، نه اینطور نیست. اگر فعال مایشاء بود نیازی به رایزنی با سایر گروه‌ها نداشت. تاکنون مقتدی صدر غیر از نوری المالکی با همه جریان‌ها دیدار داشته ولی هنوز به آن حد نصاب نرسیده است، لذا او و دیگر گروه‌ها مجبور هستند با همدیگر برای تقسیم وزارتخانه‌ها و مسئولیت‌ها همکاری کنند تا رئیس دولت و رئیس پارلمان مشخص شود.

در داخل ایران نوعی بدبینی به مقتدی صدر وجود دارد و حتی برخی در داخل و خارج معتقدند پیروزی مقتدی صدر در عراق، پیروزی عربستان و شکستی برای ایران بود و سفر سال گذشته مقتدی صدر به ریاض را نشانه این همبستگی می‌دانند. هرچند صدر غیرقابل پیش‌بینی است و سابقه نسبتاً خوبی با ایران دارند. تحلیل شما در اینباره چیست؟

اینکه گفته می‌شود مقتدی صدر مخالف ایران است، صحت ندارد و مصاحبه اخیر «ضیاء الاسدی» رئیس دفتر سیاسی جریان صدر با یکی از شبکه‌های عربی گواه بر صدق این ادعاست. الاسدی در این مصاحبه از ایران به شدت تعریف و تمجید و علیه امریکا موضع‌گیری کرد و دیگر منسوبین به جریان صدر هم همچنان سیاست ضدامریکایی‌شان عوض نشده است. امریکایی‌ها از مقتدی صدر دعوت کردند با هم گفت‌وگو کنند که او به شدت مخالفت کرد و پاسخ نداد، در حالی که با مقامات ایران ملاقات‌هایی داشته است و سفارتخانه ایران را در بغداد مقتدی صدر به افطاری دعوت کرد و نمایندگان جریان صدر هم در آن شرکت کردند. در این مراسم آقای ایرج مسجدی، سفیر ایران در عراق گفت مقتدی صدر از دوستان خیلی خوب ماست و نقش ایشان در امور سیاسی عراق مؤثر است. در داخل جریان صدری‌ها، اعضایی وجود دارند که به ایران تمایل دارند و با حضور امریکا در عراق مخالفند و خود مقتدی صدر اخیراً تأکید کرد اجازه نمی‌دهیم امریکا در شمال عراق حضور رسمی یا غیررسمی داشته باشد. این فضاسازی و تبلیغاتی که علیه ایران شکل گرفته که مقتدی صدر ضد ایران است، توسط بعثی‌ها و گروه‌های کمونیستی انجام شده است، زیرا آنها از اینکه جریان مقاومت در انتخابات عراق پیروز شده است، ناراحت هستند ولی مردم عراق در انتخابات حرف خودشان را زدند و مشخص شد که دوستان و دشمنان واقعی عراق چه کسانی هستند.

با توجه به موضع‌گیری‌های تند مقتدی صدر علیه امریکا، برخی رسانه‌های غربی پیروزی او را در انتخابات تهدیدی برای منافع امریکا در عراق اعلام کردند. آیا صدر در آینده هم ضد امریکایی خواهد ماند؟

بله، هم مقتدی صدر و هم نمایندگان این جریان به شدت با امریکا مخالف هستند. یکی از نمایندگان جریان صدر که به شبکه المیادین رفته بود، در مصاحبه خود به شدت به امریکایی‌ها تاخت و اعلام کرد ما الان هم با حضور امریکایی‌ها در عراق مخالف هستیم و جز حضور رسمی و سیاسی در عراق، نیازی به امریکایی‌ها نداریم و اظهارات تندی علیه امریکا بیان کرد و از حضور ایران در عراق در شرایط حساس تشکر کرد و گفت این ایران بود که در مقابل تروریست‌ها در کنار عراقی‌ها جنگید. همه اینها موضعی است که در فضای رسانه‌ای منطقه پخش می‌شود و مردم می‌بینند و همه ادعاهایی که سعودی‌ها و امریکایی‌ها علیه ایران مطرح می‌کنند، با این موضع‌گیری عراقی‌ها باطل می‌شود.

با توجه به اینکه امریکا و عربستان از حضور شیعیان و به ویژه نیروهای بسیج مردمی عراق در پارلمان نگران هستند و آن را تهدیدی برای منافع خود می‌دانند، به نظر می‌رسد این کشورها برای مقابله با حضور نیروهای حشدالشعبی در رأس قدرت تلاش خواهند کرد. به نظرتان این کشورها چه سناریوهایی برای حفظ منافعشان در عراق اتخاذ خواهند کرد؟

اولین حربه این کشورها هزینه کردن پول است ولی اگر پول مؤثر بود باید تأثیر خود را در انتخابات نشان می‌داد. شعور سیاسی مردم عراق به ویژه در مناطق شیعه‌نشین به امریکا و عربستان با وجود تلاش‌های فراوان و خرج کردن پول زیاد و جنگ روانی که به راه انداختند و لیست حشدالشعبی و دولت قانون را تخریب کردند، ثابت کرد پول کارایی ندارد که اگر داشت آنها باید موفق می‌شدند و با تبلیغات و فضاسازی‌هایی که کردند باید کاندیداهای مورد نظر خودشان را وارد پارلمان می‌کردند، اما این اتفاق نیفتاد. از سوی دیگر، مسئله جنگ نرم است که علیه ایران به راه انداخته‌اند اینکه مقتدی صدر ضد ایران است و خواهان خروج این کشور از عراق است و همه این تلاش‌ها به خاطر شکستی است که در انتخابات داشتند. مردم عراق، جریان‌های سیاسی ضد امریکایی و جریان‌های مخالف دخالت عربستان سعودی در عراق هشیار هستند. هنوز نتیجه قطعی انتخابات توسط کمیسیون انتخابات اعلام نشده بود که ثامر السهبان وزیر مشاور سعودی در امور خاورمیانه اظهارات مداخله جویانه‌ای علیه عراق بیان کرد و دفتر مقتدی صدر به آن واکنش نشان داد. حضور امریکا و عربستان در عراق مخربانه است و در آینده هم از این تلاش‌ها دست بر نخواهند داشت و مردم و مسئولان عراق باید آگاه باشند و بتوانند این حضور موذیانه را خنثی کنند و مسیر خودشان را برای بازسازی عراق در دوره پساداعش ادامه دهند.

با توجه به اینکه مقتدی صدر یک فرد شیعه است، اما به جای ائتلاف با جریان‌های شیعه با گروه‌های کمونیستی و لیبرال ائتلاف کرده بود. دلیل این اقدام چه بود؟ آیا اختلافاتی بین صدر با گروه‌های حشدالشعبی و دیگر جریان‌های شیعه وجود دارد که مانع از ائتلاف دو طرف شده است؟

خود مقتدی صدر شیعه است و به ائتلاف با کمونیست‌ها به عنوان مرحله تاکتیکی نگاه می‌کند نه مرحله ایدئولوژیک. الان هم با جریان‌های شیعه مثل ائتلاف الفتح هادی العامری و النصر حیدر العبادی رایزنی می‌کند و ضد شیعیان نیست ولی در یک مرحله به عنوان تاکتیک و برای اینکه شانس پیروزی خودش را بیشتر کند با کمونیست‌ها ائتلاف کرد. گروه‌های غیر صدری عضو ائتلاف السائرون هم در قالب این ائتلاف شرکت کردند تا در انتخابات پیروز شوند و کرسی‌های بیشتری در پارلمان به دست آورند، اما این بدین معنا نیست که آنها پس از پیروزی در انتخابات خواهان ائتلاف با جریان صدر باشند، یعنی سایر لیست‌های عضو ائتلاف السائرون می‌گویند که معلوم نیست در شرایط کنونی با لیست صدری‌ها هم ائتلاف شوند. گروه‌های کمونیستی در حال حاضر با برخی جریان‌ها رایزنی می‌کنند و معتقدند اگرچه ما با مقتدی صدر ائتلاف کردیم اما ما متعلق به این جریان نیستیم و کمونیست هستیم و حتی اگر اعتراضی شود ما حاضریم از جریان صدر جدا شویم.

اینکه بگوییم مقتدی صدر ضد شیعه است، درست نیست و این ائتلاف مربوط به قبل از انتخابات بود و مرحله پس از انتخابات مقتدی صدر مجبور است با سایر جریان‌های سیاسی ائتلاف کند تا بتواند فراکسیونی اکثریت تشکیل دهد و نخست‌وزیر انتخاب کند.

ترکیب شیعیان در پارلمان فعلی، نسبت به دوره قبل چه تغییراتی داشته است؟

خیلی بیشتر شده است و با افراد معترض شیعه که بعداً ملحق خواهند شد، نزدیک به ۲۰۰ نفر نماینده شیعه در پارلمان حضور دارند.

با توجه به پیروزی شیعیان در عراق، برآیند تحولات این کشور به نفع ایران است؟

بله، همین ۴۶ رأی جریان حشدالشعبی خودش نشان می‌دهد جریان مقاومت هم در مرحله تصمیم‌گیری و هم تصمیم‌سازی در واقع قدرتش افزایش یافته و این به نفع مردم عراق است.

پیشتازی حزب مسعود بارزانی در منطقه کردستان تا چه اندازه می‌تواند به او کمک کند که امتیازهای لازم برای تحقق مطالباتش و حل اختلافات مربوط به مناطق مورد منازعه به ویژه کرکوک را کسب کند؟

حزب بارزانی همان رأی سنتی خودشان را به دست آوردند و در برخی مناطق چند کرسی خود را به خاطر مسئله شکست رفراندوم سال گذشته از دست دادند. بارزانی‌ها اگرچه در مناطقی مانند اربیل، سلیمانیه و دهوک حضور و نفوذ همیشگی خود را دارند، ولی انشعاب‌های دیگری در میان احزاب و جریان‌های سیاسی کُرد ایجاد شده که باید دید آنها در رایزنی با احزاب شیعه و سنی به چه نتیجه‌هایی می‌رسند و روی چه کسی برای تصدی سمت نخست‌وزیری توافق می‌کنند. در حال حاضر قدرت و هژمون سابق بارزانی که حاکم مطلق اقلیم کردستان بود، شکسته شده و قدرت خود را در برخی مناطق اقلیم از دست داده است.

با توجه به اینکه این انتخابات پارلمانی اولین انتخابات پساداعش بود، تا چه حد می‌تواند در انسجام گروه‌های داخلی تأثیرگذار باشد؟

الان منطق عوض شده است. قبلاً منطق قبیله‌گرایی و طایفه‌گری ادبیات غالب در عراق بود ولی در حال حاضر ادبیات عراقی‌ها به سمت تشکیل دولت ملی و گفتمان مدنی و عبور از طایفه‌گری و سهم‌خواهی گرایش یافته و در انتخابات این دوره ادبیات غالب این بوده است. همچنان که ما در لیست‌های شیعه، کاندیدای سنی و مسیحی دیدیم و حتی در لیست‌های سنی هم افراد شیعه وجود داشتند. مثلاً لیست شیعه النصر به رهبری العبادی، در موصل که سنی‌نشین است رأی بالایی کسب کرد. ادبیات قبلی تا حدی کمرنگ شده و این یک پدیده است و در روند رقابت‌های سیاسی و ادبیات جریان‌های سیاسی این منطقی است که همه در این دوره به این ادبیات متوسل شدند، یعنی ما باید از طایفه‌گری و سهم‌خواهی عبور کنیم و هیچ کس در حاشیه قرار نگیرد و همه اقشار کُرد، عرب و مسیحی حضور داشته باشند.

ارزیابی شما از تحولات آینده عراق چیست؟

تحولات سیاسی عراق به خیلی از عوامل بستگی دارد و باید ببینیم ترکیب دولت و نخست‌وزیر چه کسی خواهد بود و این مسئله خیلی مهم است. حتی شانس العبادی برای انتخاب مجدد چندان بالا نیست. یک مسئله این است که خود گروه‌ها چگونه با هم کنار بیایند و توافق کنند. همچنین از دخالت کشورهای بیگانه مثل امریکا، انگلیس و فرانسه در امور داخلی عراق جلوگیری شود، این کشورها در حال حاضر به شدت پارلمان، ترکیب دولت و نخست‌وزیر آینده را تحت نظر دارند. قطعاً اگر یک دولت آشتی ملی و منسجم تشکیل شود این به ضرر سعودی‌هاست و با افول نفوذ عربستان سعودی، عراق از استحکام و قدرت بیشتری برخوردار می‌شود و به سمت بازسازی می‌رود. دشمنان، عراق یکپارچه، منسجم، آرام و مقتدر را دوست ندارند، چراکه این مسئله برای آنها چالش آفرین خواهد بود.

مهم‌ترین مسئله اینکه خود مردم عراق باید هشیار باشند و جلوی توطئه‌های خارجی را بگیرند و جریان‌های سیاسی اختلافات خودشان را از طریق گفتمان حل کنند و بتوانند روابط متعادل با همسایگان داشته باشند. ما دوست داریم عراق با همه کشورهای منطقه به خصوص ترکیه، عربستان و اردن رابطه خوبی داشته باشد ولی معمولاً این سه کشور به ویژه عربستان و ترکیه و پشت سر اینها امریکا بیشترین مداخلات را در عراق داشته و آسیب‌های زیادی به مردم عراق وارد کرده‌اند.